

חכמים לאהוב

הרב אפרים שרבני שליט"א

אמרו

חז"ל בפרקי אבות (פ"ב מ"י), רבי אליעזר אומר "יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך". והרבה מבעלי המוסר ישבו לחשוב, למה דווקא ר' אליעזר הוא זה שבחר לומר את המוסר הזה? מה גרם לר' אליעזר שמכל דברי המוסר שבעולם בחר הוא דווקא לומר את המילים האלו "תזהרו על אנשים"?

והסביר מרן הגאון רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל, על פי מה שמסופר במסכת בבא מציעא (נט.), אודות המחלוקת המפורסמת בין ר' אליעזר לחכמי ישראל על תנור מסוים האם דינו לטמא או לטהר. ר' אליעזר סבר שהוא טהור ואף הביא ראיות לדבריו, וכלשון התלמוד 'באותו היום השיב ר' אליעזר כל תשובות שבעולם, אמנם חכמים החזיקו בדעה שהוא טמא ולא קיבלו את דעתו של ר' אליעזר.

המחלוקת גאתה, וכשראו זאת חבריו של ר' אליעזר הם פרשו ממנו והחליטו שאין מקומו בבית המדרש. זאת משום שעל אף הראיות החזקות שהביא, אין כוח ביד שום אדם יחידי, יהיה גדול שיהיה, לחלוק על כל חכמי ישראל, שכבר אמרה תורה 'אחרי רבים להטות'.

במקרה הזה ראו חכמים במעשיו של רבי אליעזר חצויות קווים אדומים ופגיעה בחומת הדת, שכן דבר כזה מערער את סמכותן של גדולי ישראל וחכמי הסנהדרין, קברניטי הספינה היהודית בכל הדורות.

דבר זה כמובן גרם לר' אליעזר צער רב ועוגמת נפש גדולה. ובשמיים הביטו בצערו של אותו הצדיק, ועל אף צדקתם של גדולי ישראל בדרכם, עדיין הצער שלו עלה לשמיים, והרבה אנשים נפגעו מכך הן בגופם והן בממונם.

לכן ר' אליעזר הוא זה שפונה לכולם ואומר להם 'יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך' - תקשיבו לי, אני עברתי את זה, אני הרגשתי מה זה צער, אני הרגשתי מה זה פגיעה, וגם ראיתי כמה אנשים סבלו בגלל זה. בבקשה ממכם תחשבו טוב טוב לפני כל צעד שאתם עושים עם אנשים, כי על פגיעות משלמים.

כמה חשוב לנו לשמוע את זה, בכדי שלא נפגע באחר וגם בכדי שלא נפגע בעצמנו.

הגאון בעל 'שבט הלוי' זצ"ל כתב, שהיו שלושה מועמדים בשמים לכתוב את חיבור ה'שולחן ערוך', ולבסוף הכריעו

בשמים שמרן ר' יוסף קארו זצ"ל הוא זה שיזכה לכותבו, ורק מסיבה אחת, שמעולם הוא לא פגע בשום אדם.

ולמרות שהיו עוד כל כך הרבה סיבות לתת לר' יוסף קארו לכתוב את השולחן ערוך, שהרי כל ימיו התפלל להישרף ולהיעקד ע"י הגויים למען קידוש שמו יתברך בעולם, ומעולם לא פסק פיו מלהגות בתורה ואפילו לרגע, אמנם למרות כל הצידקות המבהילה הזו, הסיבה שזכה הרב לכתוב את השולחן ערוך, היא רק בגלל דבר אחד, הזהירות שלו על אנשים.

לא היה איש אחד בעולם שהיה יכול להצביע ולומר האיש הזה פגע בי, האיש הזה דיבר אלי לא יפה, או לא התייחס אלי, לכן ה' יתברך בחר להרים דווקא את הקלף שלו בקלפי.

אנשים חושבים שבכדי ללמוד תורה צריך שכל ומוח חריף וגמרנו, מי שאומר את זה עדיין לא דרך על מפתן היהדות. ה' יתברך לא מחפש מוחות. אין לו עניין בקופסא שיודעת לעשות הרבה פלפול ושכל, ומאידך את השכל הכי פשוט להבין ללב ורגש בני האדם אינה יודעת לעשות.

כי לפני הכל, ה' יתברך מחפש בני אדם.

סיפרו על המהר"ל מפראג זצ"ל, שבצעירותו השתדך לבתו של אחד מעשירי אירופה, שהתחייב לפרנסו כל ימיו על מנת שיוכל לעסוק בתורה מתוך נחת. אך דא עקא, קודם החתונה התהפך על אותו עשיר הגלגל ונפל מנכסיו, ובצער גדול שלח מברק למהר"ל שהוא משחררו מהתחייבות האירוסין ובידו הרשות לישא אשה אחרת.

המהר"ל שלא רצה לבייש בת ישראל, השיב לו בחזרה, שהוא מקבל עליו להמתין כל זמן שיצטרך בכדי שחלילה בת ישראל לא תעבור את ההשפלה הזאת. וכמה זמן אתם חושבים שהוא חיכה לה? עשר שנים. עשר שנים הוא נתן מהחיים שלו בשביל ילדה אחת.

וכמו שידוע ומפורסם סופו של מעשה זה שאכן לאחר עשר שנים התאווש אביה מחובותיו והעשיר בשנית ונשא המהר"ל את בתו פרל לאשה.

על זה אמר הרב שטיינמן זצוק"ל, שהמהר"ל זכה להיות מה שהוא, רק בזכות המעשה הזה. אני זוכר בפעם הראשונה שראיתי את דברי הרב שטיינמן השתוממת.

הרי המהר"ל היה איש קדוש שיצר גולם ע"י שמות קדושים, מלאך שספריו הם אות ומופת בעולם היהודי, ולכל זה הוא

והבית בהיבנותו

הרב שמעון שורתי שליט"א

מה שקשור אליה. וכבר נאמר באבות: "תלמוד תורה כנגד כולם". ותזכה כמובן בזכותה לחיי עולם הבא! יש דבר כזה בעולם! יש מישהי שמוכנה לוותר על כל זה!?

הנשים הן היסוד והשורש של עם ישראל!

וכן עליך לדעת, שכל הרוצה להקשר ולהדבק בבורא עולם, חייבת שיהיה לה חלק בתורה שלו. 'אורייתא וקודשא בריך הוא חד הוא' (וזה הקדוש, שמות עג) - שפירושו שהקב"ה והתורה הם אחד, והקשורה בתורה קשורה בקב"ה, את אוהבת את התורה - את אוהבת את הקב"ה, את מכבדת ומייקרת את התורה - את מכבדת את הקב"ה, את תומכת ומסייעת את התורה - את מתעסקת עם הדבר היקר ביותר עבורו.

וכמה חבל שיש נשים רבות שעוברות חיים שלמים בתחושה ובמחשבה שתחום זה עיקרו שייך לגברים, והנשים בו הן רק 'נספחות', אך אינן יודעות את האמת, שהמנוע העיקרי של כל המערכת הקדושה הזאת נעשית דווקא על ידן, נכון, לא תמיד היא מקבלת את הכפיים והמחמאות. והקומפלימנטים מגיעים לגברים, אך צריכה לדעת שהיא היסוד עליו נשען כל בנין התורה של בעלה וילדיה, היסודות אמנם טמונים בקרקע, אך כל בר דעת יודע שכמה שהיסודות יותר חזקים, וכמה שטמונים יותר באדמה כך כל הבניין יותר יציב, ויכול לשאת מעליו בניין בעל קומות רב יותר. לא אני אומר, 'הגה"צ ר' שמשון פינקוס כותב בספרו:

"כשאנו רואים גורד שחקים או מתפעלים מגובה המתנשא, אבל אנו שוכחים שכל הגובה העצום הזה עומד בזכות היסודות העמוקים שלו הטמונים עמוק עמוק באדמה, ובלעדי אותם יסודות לא היה הבנין יכול לעמוד. היסוד חשוב לא פחות מהבנין. הנשים הן היסוד והשורש של עם ישראל!"

החל מהרבנית וה'אברכית' ועד זו

שמשכנת את בעלה ללכת לשיעור תורה

ויש את אותן שבטוחות שהמילים האלה כל כך רחוקות מהן, שהן חושבות אוויר מרגישות שהן 'פשוט לא חלק מכל זה', 'זה מתאים לרבניות ולנשים משכונת מאה שערים... אני רחוקה מהמילים האלה שמים וארץ' מחשבות שנובעות מחמת מציאות ומרוץ החיים או מחמת המצב הרוחני שלה או של בעלה או מכל סיבה שהיא, אך כאמור זו טעות גדולה. ועליך לדעת שביד כל אשה לקדם את ביתה בתחום זה, לא משנה מאיזה מגזר ומקום בקשת היהודית היא מגיעה, כל אחת ממקומה ובחלק שהקב"ה הקנה לה בתורתו צריכה לעבוד ולהשתדל כפי דרגתה, כוחותיה ומציאות חייה, החל מהרבנית וה'אברכית' ועד לאותה אשה שמתחזקת זה עתה בשמירת התורה והמצוות שצריכה עדיין לשכנע את בעלה שילך לשיעור תורה של הרב ביום ראשון, כל אחת ללא יוצאת מן הכלל צריכה לבדוק איך היא מכניסה את עצמה צעד נוסף לתוך התורה, וכבר אמרו חז"ל "אחד המרבה ואחד הממעיט והעיקר שיכוין לבו לשמים" (ברכות ה) - פירושו שאין הבדל בין זו שעושה הרבה לזו שעושה מעט, אלא ההבדל נמדד לפי המאמץ ומיצוי היכולת עד כמה שידה מגעת, אם נתת את ה'מקסימום' זכית בכל הקופה (ע"פ המפרשים שם). ומה שהיא צריכה זה שני דברים: א. **הבנה** - דהיינו שתבין ותפנים היטב שזו המנייה המנצחת ביותר שלעולם לא תקרוס, כמו כן שלא תוציא עצמה ותוותר על המתנה הגדולה שהקב"ה נתן לה. ב. **רצון** - שתרצה בכל נפשה ומאודה, ותתפלל ותתחנן [בזמן זה שכתוב עליו בספרים הקדושים, שזהו הזמן בדיוק לקבל את כל הסיעתא דשמיא הדרושה כדי להדבק בתורה הקדושה]. לנותן התורה, שיזכה גם אותה לדרך האמת, ובדרך שאדם רוצה לילך מוליכים אותו.

לבת לאום ומאובק, למצוין לורתי!

מופץ חינם
לזכיו הרבים!

דיסק סידרת חינוך ילדים

של הרב אפרים שרבי שליט"א

להזמנות: 055-6777644

חלקי בתורתך

אנו נמצאים סמוך לחג השבועות, חג מתן תורתנו, ונרצה בע"ה

קצת לגעת בעיקר העיקרים של היהדות, ועל החלק והשייכות שיש לאשה בכל הסיפור הזה. הלוא היא תורתנו הקדושה. וצריך לדעת שאין אשה שאינה צריכה לעמוד בתפילה ובתחנונים ובדמעות על הנושא הזה, שהיא תזכה, שבעלה יזכה, וכמובן שילדיה יזכו לחלקם בתורה היפה הזאת, ואין אשה שאין הדברים נוגעים ישירות אליה.

והאמת שלא קל בכלל לדבר על עליה, משום שכל מה שנגיד, כל מה שנכתוב, לא ספר, אלא ספריות שלמות ועדיין לא נבין ונשכיל ונצליח להמחיש, במעלתה וקדושתה באמת, עד כמה היא יכולה לתת לנו ועד כמה חשובה, יקרה ואהובה לפניו יתברך. וכמה תזכה אותה אשה - כל אחת לפי דרגתה ומצבה הרוחני - שתשתדל להכניס אותה בכל כוחה לחייה, כמה אושר וטוב, שפע וברכה עד אין סוף טומנת בתוכה, וכמה היא יודעת להחזיר אהבה לאוהבים והמייקרים אותה. וכבר כתב הרמח"ל הקדוש (סי' דרך ה' פ"ב) בצורה שלא משתמעת לשתי פנים: "מכל ההשפעות הנשפעות ממנו יתברך לצורך בריותיו יש השפעה אחת עליונה מכל ההשפעות שעניינה הוא היותר יקר ומעולה שבכל מה שאפשר שימצא בנמצאים..."

והוא הוא מה שמחלק האדון יתברך שמו מכבודו ויקרו אל בראיו. ואמנם קשר הבורא יתברך את השפעתו זאת בענין נברא ממנו יתברך לתכלית זה והוא התורה!"

רק בשביל החיים שלך!

וכקצת נבין כמה כל מי שבא במגע עם הספר הזה מתברך, נביא את משלו של הגאון ר' חיים מוולוז'ין זצ"ל, שרוצה קצת לסבר לנו את האוזן, מה היא התועלת שהתורה יכולה להביא לאדם בחיים, הוא מספר משל - תורה זו למה היא דומה? למלך שציווה את עבדו שייכנס לאוצרותיו בארמון, וציווה אותו שיתחיל לאסוף ככל העולה בידו, זהה, יהלומים אבנים טובות ומרגליות. ואמר לו: "כל מה שתאסוף שלך ובשבילך!" - יש עבד שלא היה סופר! יש עבד שהיה מתרץ תירוצים! יש עבד שהיו לו באותו זמן דברים חשובים יותר לעשות! וודאי שלא! אומר הרב, כך גם התורה - מה ש'תאסוף', מה שתקדש בשבילה זה נטו בשבילך! מה שתתן לה זה רק לחיים שלך! כי התורה הזאת, בכוחה להאיר גם את המקומות החשוכים ביותר; היא נותנת לכם דעת נכונה; עם התורה הזאת, אתם תדעו כיצד חיים זוג באושר ובשלום; כיצד מנחכים ילדים, בעוד שתראי ילדים הרחוקים ממנה, שהולכים ונופלים לבורות החיים, ילדיך יעמדו סביבך בשולחן שבת וינשקו לך את היד; את תלמידי אמונה, את תבניי ששום דבר לא קורה פה סתם, וממילא שום דבר לא יוכל 'לחבל' לך באושר ובשמחה שלך; את תבניי מה מעלתם של החיים; כיצד עוקרים כעס וקנאה מהלב; היא תתן לך שמחה וסיפוק בחיים, היא תתן לך שמירה וחומה ועוד ועוד אין סוף שפע וטוב, שאת מורידה לעצמך ולביתך, דברים שאת תיהני מהם עוד בעולם הזה. הכל היא תתן לך! ובראש ובראשונה, את תכירי את מי שאמר והיה העולם, תזכי לקרבת ה' שכאמור אין תועלת גדולה מזו. "אבל לא די בזה", ממשיך ר' חיים את משלו ומספר את המשך דבריו של המלך, "שתסיים לאסוף, אתה תקבל משכורת, תכפיל את כל מה שאספת פי... וזו יהיה שכרך" - כך גם אומר מלך מלכי המלכים, שהיא תסיים את המסלול פה, לאחר 120 בע"ה, שם היא תקבל שכרה מושלם על כל פעולה של השתדלות והתקרבות, על כל הרמת יד למען התורה הזאת, על כל אות בתורתה, תורת בעלה ותורת ילדיה, ואין שום בריה יכולה לשער גודל השכר, על כל מצווה אך בפרט בכל

בס"ד

"איזה כיף זה בית עם משמעת!"

לשמוע
ולהבין!

באר החסידות

אצורות מעולת החסידות

אין זאת, אלא שיש בכך מטרה וכוונה מיוחדת לפני נתן התורה. כי בדורות הבאים, עלולים לבוא אנשים ולומר: התורה היתה שייכת רק לזמן ההוא, אך לא לזמננו... או התורה שייכת דווקא לעיר הקודש, או לארץ הקודש, אבל במקומות אחרים אין צורך לקיימה... לכן, כנגד אלה, נתן ה' את התורה במדבר וללא ציון זמן. להראות לנו כי התורה היא מעבר ומעל למקום ולזמן - היא מחייבת אותנו בכל זמן ובכל מקום! ועוד יש

דבר זה ללמדנו, והוא: כיצד יש ללמוד את התורה. כידוע, לאנשים יש תמיד תירוצים מדוע לא ללמוד תורה. האחד, בעל עסקים טוען כי למרות רצונו ללמוד, הוא אינו יכול כי הוא טרוד מאד. השני, תלמיד הפטור מכל טרדה, צריך קודם לישון ולנוח, כדי שמוחו יהיה צלול... השלישי, פשוט חושב שהוא לא מוכשר... כנגד כל בעלי התירוצים, באה התורה ללמדנו, שאין לחכות עד שיתמלאו כל תנאי הנוחיות, אלא יש להגות בתורה בכל זמן, בכל מקום ובכל תנאי. בדיוק כמו שאבותינו קבלו ולמדו את התורה במדבר. (ליקוטי שיחות).

תיקון ליל שבועות

ודע כי כל מי שלא ישן בלילה הזאת כלל אפילו רגע אחד, ויהיה עוסק בתורה כל הלילה, מובטח לו שישלים שנתו ולא יארע לו שום נזק בשנה ההיא. ולא עוד אלא שהוראות חיי האדם בשנה ההיא תלויה בענין זה, כי אם לא ישן כלל ודאי שלא ימות בשנה ההיא. (שער הכוונות).

"מי שלומד בליל שבועות רצוף כל הלילה ללא היסח הדעת, זוכה לגילוי אליהו הנביא זכור לטוב". (חתם סופר). אמירת התיקון צריכה להיות באופן הראוי, "באימה ובראה", כאילו מקבלה עתה מהר סיני. ה"אימה ויראה" אינם נעשים על ידי תנועות חיצוניות בנענועים אנה ואנה, אלא על ידי רגש הלב הנובע מהבנת השכל שברגע זה ממש הקדוש ברוך הוא קורא ושונה כנגדו. (הרבי מליובאוויטש).

חשבון נפש וקבלות

בליל שבועות כל אחד חייב לשאול את עצמו: איך הוא, איך עליו להיות ואיך יש ביכולתו להיות. (ספר השיחות). כשם שבכל ראש השנה צריך כל אחד לקבל על עצמו תוספת לשנה החדשה, כך בכל חג שבועות צריך כל אדם לקבל עצמו בקבלה בנדר ובלב שלם. הדבר חייב להיות בקביעות בנפש ובמסירה ונתינה לקיים את הדבר הנוסף בתורה, הן בלימוד לעצמו, הן בהתמסרות ללימוד עם הזולת והן בהחזקת התורה, לאפשר לאחרים ולעשות שגם הם ילמדו. בליל חג השבועות חייב כל אחד לקבל על עצמו את עול התורה. זו צריכה להיות קבלה בלב, וגם קבלה בפה, ויאמר: רבוננו של עולם! הריני מקבל עלי את עול התורה! (ספר השיחות).

"נעשה ונשמע"

מודעת זאת בכל הארץ מעלת יום מתן תורה, גדול מיום שבו העולם נברא, שהכל היה תלוי ועומד כהררים התלויים בשערה, אם יקבלו ישראל את התורה מוטב ואם לאו תוהו ובוהו תחזור כדמעיקרא. ובני ישראל הופיעה בהם רוח הקודש מאהבת ה' הנורא, והקדימו עשייה לשמיעה בשפה ברורה, ובזה זכו ונתעטרו בכתר ועטרה. (רבי יעקב אבוחצירא).

והנה אם אדם זוכה, שומע בכל חג השבועות את הקול שמכריזין "אנכי ה' אלקיך". (קדושת הלוי). כמו זוג שחוגג בכל שנה את יום הנישואין, מסתכל בתמונות, מעלה זיכרונות ומתרגש מחדש, גם אנחנו חוגגים את חג השבועות: "ביום חתונתו, זה מתן תורה". אך לעומת יום הנישואין, אין כאן נוסטלגיה והתרפקות על העבר בלבד. בחג השבועות מתרחשת חתונה חדשה בכל שנה. כל אחד ואחד, בבית הכנסת שלו, זוכה בכל שנה לקולות וברקים במעמד מתן התורה מחדש. (חסידות בפשיטות).

הכל תלוי ביום זה...

כפי מעמדו של האדם בחג השבועות, כך הוא במשך השנה כולה. והוא דבר פשוט, שהרי התורה "היא חייך ואורך ימך", ובקבלת התורה שבשבועות מקבל האדם את חיותו בבחינת "אֲנִי הַיּוֹם יִלְדֶּיךָ" וכל ענייני האדם תלויים בחיותו. (הרבי מליובאוויטש). יום הדין של חג השבועות חמור וחשוב יותר מיום הדין של ראש השנה, כי בראש השנה דנים כמה יהיו מזונותיו של אדם, ועל כן אף מי שנגזר עליו צמצום במזונותיו חס ושלום, עדיין אין חסרונו אלא בגופו הגשמי, אבל אם לא יצא זכאי בדין בשבועות שדנים את האדם בענייני רוחניות הרי יחסר לו דברים שששמתו תלויה בהם, והלא בלא התורה אין לו לאדם חיים ואיך יחיה את ימיו עלי אדמות. (רבי ברוך ממעיבוז).

אין תירוצים!

כל חג מוזכר בתורה בתאריכו המדוייק, חוץ מחג השבועות. בשום מקום בתורה אין אנו מוצאים בפירוש מהו התאריך המדוייק של מתן תורה. ונשאלת השאלה: מדוע באמת לא ציינה התורה את התאריך הזה, שהוא כה חשוב לעם ישראל? נוסף לכך, מדוע לא נתן לנו ה' את התורה בארץ ישראל, על הר הבית, מקום שנתקדש לדורות. אלא - דווקא בלב המדבר, מקום שלא נשארה בו כל קדושה לדורות?

המשך שיחת הרב

אחרים. זו לא גאונות בתורה, זו גאונות בנשמה. את החכמים האלו הקב"ה מבקש. דבר אחד פשוט לי, שהרב גניחובסקי יושב במקום מאוד גבוה בעולם הבא.

גם שנתקלים באדם שלא נכנס ללב מסיבה מסוימת, ישנה עצה מאוד פשוטה ומאוד מועילה, פשוט לדבר אתו, לפתוח אתו בשיחה, זה כמו קסם. מאיפה אתה? מה אתה עושה? אם הוא יפתח אליך ואפילו במעט, ברוב המקרים אתה תגלה עולם שלם וכל כך שונה ממה שחשבת.

לא אשכח, שפגשתי מישהו שכל הזמן היה חמוץ, מסוג האנשים שמעכירים את האווירה, ולא נעים לשהות בחברתו בלשון המעטה. זה קצת הציק לי, למה לא לחייך? למה לא להיות חביב?

יום אחד פתחתי אתו בשיחה, והוא סיפר לי את הסיפור של החיים שלו. אני אומר לכם, כל מי שהיה שומע את הסיפור הזה, כבר לא היה יכול לחייך אחרי סיפור כזה. הוא עבר כאלו תלאות, ממש דמעות. וברגע אחד, אני אומר לכם, ראיתי אותו כל כך אחרת, ראיתי איש שלפתע אני כל כך מבין, איש שאני כל כך רוצה לראות אותו מחייך.

זכה כי הוא דאג שלא לבייש ילדה.

כבר אמרו חז"ל "נוח לו לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו", תקבל כוונה, שישרוף לך, רק אל תבייש, כי זה שורף הרבה יותר. ואם תעשה את זה, עם כל הקושי שבדבר, ה' יתברך יחזיק לך טובה גדולה על זה. הוא החזיק טובה לבעל השולחן ערוך, הוא החזיק טובה למהר"ל, גם לך הוא יחזיק טובה.

פעם קראתי מעשה כל כך יפהפה על ר' אברהם גניחובסקי זצוק"ל, שהבחין במועקה של אחד מן התלמידים בישיבה. הרב דיבר אתו מעט ואיבחן שזו בעיה המצריכה עזרת פסיכולוג או פסיכיאטר. הוא קבע תור לבחור והתלווה אליו לרופא. כשהגיע לשם, ראה הרב אברך שממתין בתור. אין צריך לומר שבושה גדולה אחזה את האברך כשראו אותו שם.

הרב ברגישותו הרבה ניגש אל האברך ואמר לו: "אנא, אל תגלה לאף אחד שראית אותי כאן" - הרב נתן לו את ההרגשה שגם הוא עצמו ממתין לרופא כזה. למרות חוסר הנעימות שבדבר, ועצם המחשבה שראש ישיבה נזקק לפסיכיאטר, הוא וויתר על כבוד עצמו, הסכים לקבל כוויות, רק בכדי לרפאות כוויות של

לבת אלון עם לרא! אהרים לבני.

הלכות אקטואליות

ההלכות על פי דרכו של מו"ר מרן רבנו **עובדיה יוסף זצוק"ל** ממשיך דרכו הראשלי"צ הגאון הגדול מו"ר הרב **יצחק יוסף שליט"א**

דיני ברכת הגומל

סימן רי"ט | חלק ד'

(פנחסי פרק ב עמי כז) וכן כתב בספר אוצר הברכות (עמי תס) וכ"כ בספר תורת מאיר (פנחסי סימן יט) ואם זה במקומות מסוכנים והסכנה שכיחה אף בפחות מכן שיעור זה כבר ניתן לברך.

הטסים במטוס או במסוק האם מברכים הגומל? ומה הדין במה שעושים היום במקומות נופש שנקרא 'טיסה בשמי הארץ' צריכים לברך הגומל? ומה הדין בכדור פורח?

רבותינו הפוסקים הסתפקו בדעת השולחן ערוך (סעיף ט) שלשיטתו רק אותם ארבעה שתיקנו להם להודות (הולכי מדברות, יורדי הים, חבוש, חולה) מברכים האם בכלל זה הטס במטוס וכן על פי שאין בטיסה אותן סכנות שדיברו חז"ל על העובר בים ובמדבר, וכמו"כ בזמננו אין שכיחות של נזק ואסון בטיסה.

ולמעשה כל שטס במטוס או במסוק זמן של 72 דקות מברך הגומל וכן המנהג. ושני טעמים עיקריים הובאו לזה: א. שהטעם שתיקנו לברך על הולכי המדבר ויורדי הים כי במקומות אלה אי אפשר לחיות באופן טבעי ללא תחבולות ונמצא שדין טיסה במטוס הוא כהולכי מדברות שאינם במקום ישוב. [אגרות משה ב נט]. ב. במטוס אם חלילה יש תקלה הסיכויים להינצל הם מועטים מה שאין כן בנסיעה ברכב או בספינה ועל זה יש לתת הודאה לה' שלא קרתה שום תקלה. [ציץ אליעזר ח"יא סי' י"ד]. ואתם הטסים לאילת מנמל התעופה, הטיסה עצמה אינה אורכת 72 דקות אולם אם מגיעים ממקום כמו ירושלים הנסיעה מירושלים לנמל התעופה וכיוצא בזה מצטרפת ואם הגיעו ביחד לשיעור זמן יברכו הגומל. [ע"י חזון עובדיה (עמי ססז) ושו"ת יחו"ד (ח"יב סי' כ"ו)] וכן הדין בכל זה לטיסה בשמי הארץ' והוא הדין לאותם עפים בכדור פורח שאם יש שיעור זמן של 72 דקות מברך הגומל. [ברכה נאמנה (עמי קלז) אם כל חי (רנד)].

הנוסעים לטיול האם יברכו הגומל בהליכתם או רק כשחוזרים לביתם?

אין מברכים הגומל אלא שיצאו מהצרה לגמרי, ולכן הולכי דרכים אינם מברכים עד שיגיעו למקום יעד, ומכל מקום הנוסע למטרה מסויימת כגון שנסע לצורך פרנסתו או לצורך צדקה או להשתטח על קברות צדיקים אף על פי שבדעתו לחזור כעבור יום או יומיים, צריך לברך הגומל במקום שנסע לשם, שהרי מטרתו היתה להגיע לאותו מקום והרי הגיע למחוז חפצו ושוהה שם יום או יומים וכשחוזר לביתו חוזר ומברך הגומל.

ואדם שנסע לטיול והתחייב בנסיעתו בברכת הגומל, אם שוהה בהליכתו לילה אחד לפחות, יברך הגומל במקום הימצאו, אך אם חוזר בו ביום לא יברך, אלא בשוהה לביתו. [ע"י בי"א ח"א (סי' יג) אות יב], שהסיק כמו הפוסקים שבכל גוונא לא מברכים אלא רק עד שיגיע לביתו. ועי' בחזו"ע (שסט) שחזר בו. ועי' בספר ברכה נאמנה (ח"יב עמי קמ) שהביא הבנות בדעת מרן זצוק"ל והביא וכתב שנכנס לפני מו"ר הראשלי"צ הגר"י יוסף שליט"א וכתב להורות לברך אחרי לילה אחד].

ההולכים במסלול הליכה או נוסעים בטיול ג'פים או טרקטורונים, וכיוצא בזה - האם הם בכלל 'הולכי דרכים' לברך ברכת הגומל?

עוד אנו למדים על אותם ההולכים בימי חופשתם, במסע רגלי במדבר או במסלולי הליכה בתוך יער או בתוך ההרים, ובזמן הליכה של 72 דקות, וכן הנוסע בטיול 'ג'פים' או טרקטורונים, שנוסעים בהרים בשיעור של 72 דקות ולא במקום יישוב עליהם לברך הגומל, שהרי חיוב ברכת הגומל להולכי מדבריות נלמד מהכתוב: "תעו במדבר בשימון דרך עיר מושב לא מצאו צמאים וגם רעבים נפשם בהם תתעטף", וישנה בהחלט חשש סכנה במקומות אלו, וחיות כנחשים או עקרבים וכיוצא בזה ושאר מקרים רעים כנפילות מסוכנות וכיוצא בזה. [וכל החיים

הפעם, זה כבר ה-ה!

הגענו להיכל!

◀ שרק אחד זוכה לבנות!

"באחת השיחות עם הקבלן הרב אמר לו בהתרגשות: ההיכל הזה הוא הלב שלי..."

חיגו אלינו יעקב בן ישי
055-6685981 | 050-4119309